

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XLI. De in integrum Restitutione. D. 10. S. 2. C. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

TITULUS XLI.

De in integrum Restitutione.

RESTITUTIO IN INTEGRUM propriè est Beneficium seu remedium juris extraordinarium, quo certis personis, v. g. Ecclesiæ, minorenni, &c. per contractum aliūve modum graviter læsis, ex naturali æquitate, ob imbecillitatem ætatis, dolum, negligentiam administratorum vel absentiam, per officium Judicis subvenitur, ut reducantur in eum statum sive jus, in quo fuerant ante læsionem. Differt ab *ordinario remedio*, quo quibusvis etiam majorennibus enormiter seu ultra dimidium læsis conceditur, ut emptor arbitrio suo vel justum pretium suppleat, vel rem restituat recepto pretio. Circa restitutionem in integrum pluribus agunt Civilitæ; Jus Canonicum specialiter statuit sequentia:

2. I. In Decret. *c. 1. h. t.* „Si Ecclesiæ
 „ possessiones laicis sub modico censu
 „ concessit, ut manifestè læsa sit, cum jure
 „ minoris semper debeat illæsa servari, re-
 „ scribit Pontifex, ut, quæ in damnum
 „ ipsius data constiterint, ad proprietatem
 „ debeant redire ipsius; providendum
 „ esse tamen, ne, si fortè coloni possessio-
 „ nes

„nes illas fecerint meliores expensis ac
 „labore suo, sumptibus, quos bono animo
 „fecerunt, debeant defraudari. C. 2. Quia
 „procurator monasterii R. ejus privilegia
 „coram Judicibus exhibere omiserat ne-
 „gligenter, ne ipsius negligentia redun-
 „det in damnum Monasterii, Pontifex
 „illud restituit contra Episcopum. Et C. 3.
 „Cum duæ Ecclesiæ litigantes post causa
 „conclusionem proponerent, quòd utra-
 „que necessariam probationem omiserit,
 „Pontifex attendens, quòd utraque Ec-
 „clesia fungatur jure minoris, utramque
 „restituit contra reliquam ad probandam
 „rationem omiffam.

3. Item c. 8. h. t. „Cum Pater fratrum
 „G. Laici & J. Canonici minorennium
 „quasdam possessiones ex successione
 „matris rebus humanis exemptæ ipsos
 „contingentes vendidit, ac, ut hujusmodi
 „venditio robur firmitatis haberet, eman-
 „cipavit eosdem, & fecit eos contractui
 „consentire, Pontifex eos in integrum ad
 „jus Retractûs Gentilitii restitui manda-
 „vit. Ex quo patet, quòd per emancipa-
 „tionem quis non amittat jus minoris; fe-
 „cus, si quis à Principe obtineat veniam
 „ætatis. Item quòd Clericus minor resti-
 „tuatur contra læsionem in bonis patri-
 „monialibus vel aliis; majorennis autem

non nisi contra læsionem in juribus beneficii.

4. II. *In 6. c. j. h. t.* statuitur: „Ecclesia,
 „quæ ad retractandam sententiam vel
 „contractum per beneficium restitutionis
 „in integrum postulat se admitti, si qua-
 „driennii spatium post sit lapsum, & ne-
 „gligenter omiserit, non est ad beneficium
 „hujusmodi admittenda, nisi prævarica-
 „tionis vel fraudis manifestæ super hoc
 „probetur intervenisse commentum, aut
 „alia rationabilis causa subsit; tunc enim,
 „ut dicitur in *Clement. c. un. h. t.* ab Eccle-
 „sia adversus lapsum temporis, in quo se
 „læsam æstimat, in integrum restitutio
 „peti potest.

5. Solet hinc à Canonistis specialiter exam-
 minari: *An Clerico minorenni in permuta-
 tione vel resignatione sui Beneficii erga
 tenue seu sub modica pensione graviter læso
 danda sit restitutio?* Communior affir-
 mat, siue fuerit jam alteri collatum, siue
 non. *Nec obstat L. Quòd si minor. §. Scævola. ff. de minoribus*, ubi dicitur: Si mi-
 nor repudiavit hæreditatem, esse quidem
 restituendam, si omnia sint integra; secus,
 si distractâ hæreditate res non sit amplius
 integra. *Nam Disp. est, quòd hinc agatur
 de lucro captando seu de acquirenda hæ-
 reditate, quam utpote repudiatam minor*

nunquam habuit; in priori casu agitur de damno vitando ex amissione rei jam habitæ, ad quod Clerico minori graviter læso, etiam re non integrâ, jus vult subveniri.

TITULUS XLII.

*De alienatione mutandi iudicii
causâ facta.*

I. Per hanc ALIENATIONEM intelligitur ea, per quam quis, metu litis impendentis, dolo malo rem, vel possessionem, vel actionem, super qua quispiam litem sibi movendam suspicatur, transfert in alium potentiolem, vel subjectum alteri foro, ut sic actori litem duriolem constituat. Contra quam Prætor ad talibus fraudibus obviandum ex naturali æquitate indixit, quòd taliter læsus possit intentare vel contra sic dolosè alienantem, *actionem in factum ad interesse*; vel contra talis rei cessionarium *actionem in Rem* ad rei vindicationem seu exceptionem, ut maluerit. Dixi, *litis impendentis*, quia si lite jam intentatâ res litigiosa alienetur, alienatio est ipso jure civili irrita, ut nullo Prætorio restitutionis remedio opus sit, & variæ pœnæ contra alienantes & ementes rem litigiosam sunt statutæ *L. ult. C. de litigio*. Jus Canonicum *h. t.* statuit